

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119202263
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119202263.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košča a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Viery Zolňakovej, v právnej veci žalobcu: F. O., A.. XX.X.XXXX, W. X. XX, XXX XX F. - X., právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie 538,53 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/28/2019-44 zo dňa 8.4.2019, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej v časti o priznanie sumy 100,- eur.

Vo zvyšujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietá.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v I. výroku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 538,53 eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V II. výroku rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrhom došlým súdu dňa 31.1.2019 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplata sumy 538,53 eur ako primeraného finančného zadostučinenia za porušenie spotrebiteľských práv. Žalobca v návrhu uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 14C/315/2015 o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, som bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný, čo vyplýva aj z rozsudku zo dňa 9.3.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 26.5.2018. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol: „18. Súd zároveň poukazuje na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je predovšetkým zabezpečovacím inštitútom a teda má akcesorický charakter k základnej - úverovej zmluve. Pokiaľ je teda úverová zmluva alebo jej časť neplatná, neplatná je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Zo žaloby ako aj úverovej zmluvy, ktorá je predmetom tohto konania, vyplýva že účastníci si dohodli úrok 70,04 % ročne. Priemerná úroková sadzba pri obdobných úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov poskytnutých bankami pritom v mesiaci júl 2011 predstavovala 15,17 % ročne, čo súd zistil z internetovej stránky NBS. Dohodnuté úroky teda takmer päťnásobne prekračujú túto priemernú úrokovú sadzbu. Súd sa už vo viacerých rozhodnutiach zaoberali platnosťou dohody o úrokoch v úverovej zmluve práve s ohľadom na korektív zakončený v § 3 ods. 1 OZ. Neplatnosť dohody o úrokoch však nespôsobuje neplatnosť celej úverovej zmluvy s poukazom na § 41 OZ ako to už bolo judikované, keďže ide o oddeliteľnú časť úverovej zmluvy. Najvyšší

súd SR v rozsudku 5Cdo/26/11 zo dňa 24.6.2012 uviedol, že: „Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru, v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.“ Najvyšší súd poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. V spomínanom prípade sa jedná o zmluvu, pri ktorej úrok presahuje takmer 5 násobne obvyklú úrokovú mieru poskytovanú bankami. Navyše ako už súd konštatoval, predmetná zmluva neobsahuje predpoklady použité pre výpočet RPMN a podľa názoru súdu ani nemožno uzavrieť, že zmluva obsahuje údaj o RPMN, keďže v zmluve je uvedený údaj o RPMN (vzhľadom na prax žalovaného by sa malo jednať pravdepodobne o RPMN pre bežnú úverovú zmluvu, nie revolvingovú), ako aj predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu, čo bol daný prípad, keďže revolving bol poskytnutý, avšak v zmluve (akceptácii) by nemal byť prívlastok „predpokladaná RPMN“, a teda za týchto okolností, keď výška RPMN nie je uvedená, jednoznačne možno uzavrieť, že RPMN v zmluve nie je uvedená. Absencia týchto náležitostí zmluvy má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Neplatnosť zmluvy v časti zmluvného úroku, resp. záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru má ten dôsledok, že dohoda o zrážkach zo mzdy sa môže vzťahovať iba na istinu úveru, a teda dohoda, ktorá sa nevzťahuje iba na istinu úveru je v rozpore so zákonom (§ 39 OZ), keďže zabezpečuje aj neexistujúcu pohľadávku, a preto súd žalobe vyhovel a určil, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy s poukazom na ustanovenie § 137 písm. c) CSP, keďže žalovaný nemá právo použiť vo vzťahu k žalobcovi takúto dohodu, ktorá nezabezpečuje iba istinu úveru, ale aj všetky ďalšie nároky žalovaného tak, ako to vyplýva z bodu 1 dohody o zrážkach zo mzdy. Súď zároveň poukazuje na to, že žalobca má naliehavý právny záujem na takomto určení, keďže žalovaný preukázateľne (č.l. 11 spisu) požiadal listom zo dňa 19.6.2015 zamestnávateľa žalobcu o vykonanie zrážok zo mzdy. Žalobca uviedol, ako spotrebiteľ si uplatňujem primerané finančné zadosťučinenie za porušenie mojich spotrebiteľských práv, ktoré som bol nútený brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkcie, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže som spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy vyššie citovanej právnej normy. Žalovaný mi na základe Zmluvy o revolvingovom úvere, č. XXXXXXXXXX, z 27.7.2011 (ďalej len úverová zmluva) mal poskytnúť úver vo výške 390,- eur, avšak v skutočnosti mi bol poskytnutý úver vo výške 334,10 eur. Podľa úverovej zmluvy som mal žalovanému zaplatiť celkovo 877,80 eur. Žalovaný listom z 19.6.2015 požiadal môjho zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy v celkovej výške 538,53 eur, a to aj napriek tomu, že ho už v tom čase Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 11C/6/20144 z 11.4.2014 zaviazal vydať mi bezdôvodné obohatenie vo výške 209,30 eur, z tejto úverovej zmluvy. Primerané finančné zadosťučinenie si preto uplatňujem vo výške 538,53 eur, čo zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na môj úkor, formou zrážok z mojej mzdy obohatiť.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril tak, že predovšetkým poukázal na § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., z formulácie ktorého podľa neho vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhanie sa ochrany svojho práva). Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy úvaha o vzniku nároku na finančné zadosťučinenie. Ako však uvádza v rozsudku sp. zn. 14Co/91/2012 Krajský súd v Prešove, s ohľadom na jeho (pozn. § 3 ods. 5 uvedeného zákona) neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má však byť vyvážené, čo teda znamená aj posúdenie, či účel sledovaný zákonom sa dosahuje vyslovením neplatnosti zmluvnej podmienky, celej odplaty za úver alebo nad rámec toho aj záverom o vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Z podanej žaloby nevyplývajú žiadne skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania finančného zadosťučinenia ako spôsobu zavŕšenia ochrany spotrebiteľa. Jeho vznik nie je automatický; naopak, vznik tohto nároku treba chápať ako prostriedok završujúci ochranu spotrebiteľa za situácie, kedy to okolnosti vyžadujú. Z podanej žaloby nevyplýva ani označenie práve spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené a vo vzťahu ku ktorému (porušeniu) sa finančné zadosťučinenie uplatňuje. Rozhodnutie vo veci sp. zn. 14C/315/2015 vychádza zo záverov založených na všeobecných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, nie ustanovení určených na ochranu spotrebiteľa. Konkrétne ide o bod 15 odôvodnenia uvedeného rozsudku: Vzhľadom na neplatnosť základného právneho vzťahu, teda úverovej zmluvy, nemôže byť platný ani zabezpečovací inštitút, teda dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ktorá

má akcesorický charakter k základnej (úverovej) zmluve. Z tohto dôvodu preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia predmetnej dohody, nakoľko pri závere o neplatnosti zmluvy si strany majú vrátiť čo si navzájom plnili, pričom z článku I. dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že pohľadávky žalovaného voči žalobcovi zabezpečené touto dohodou sú tvorené úverom vrátane všetkých prípadných revolvingov poskytnutých dlžníkovi, príslušenstvom úveru (revolvingu/ov), nákladmi, ktoré spoločnosti preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním uvedených pohľadávok voči dlžníkovi a ďalšími prípadnými pohľadávkami žalovaného voči žalobcovi, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so zmluvou a jej prípadnými dodatkami. Z uvedeného extenzívne vyskladaného textu je teda zrejmé, že žalovaný by na základe tejto dohody mohol žiadať zamestnávateľa žalobcu aj o vykonávanie zrážok, ktoré sa môžu týkať nárokov, na ktoré žalovaný nemá právo, preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Žalobca výšku ním uplatňovaného nároku odôvodňuje tak, že má ísť o sumu, o ktorú sa chcel žalovaný bezdôvodne obohatiť. Uvedené tvrdenie je po skutkovej i právnej stránke nedôvodné. Zrážka zo mzdy slúži a je určená na uspokojenie pohľadávky. Samotná dohoda o zrážkach zo mzdy nezakladá právny vzťah medzi dlžníkom a veriteľom, na základe ktorého má dlžník plniť žalovanému. Žalobca v podanej žalobe neoznačil žiadnu skutočnosť ani dôkaz, v zmysle ktorého by žalovaný pri predložení žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy, ktoré by boli spojené s takými skutočnosťami, v ktorých by išlo o bezdôvodné obohatenie. Tvrdenie žalobcu by bolo pravdivé len v prípade, ak ku dňu predloženia žiadosti a zrážky zo mzdy mal uhradenú aspoň sumu, ktorú nesplatil a súčasne by bolo právoplatne ustálené, že žalovaný voči žalobcovi nemá žiadny nárok, teda že žiada o vykonávanie zrážok pre nejestvujúci nárok. Domnienka prezentovaná žalobcom o tom, že žalovaný sa chcel obohatiť nemá opodstatnenie v žiadnej preukázanej skutočnosti. Predloženie dohody o zrážkach zo mzdy ani nie je možné považovať za úkon smerujúci k údajnému získaniu bezdôvodného obohatenia, pretože (i) v danom okamihu veriteľ nemôže vedieť, či zamestnávateľ dlžníka zrážky zo zákonných alebo subjektívnych dôvodov vôbec realizuje, (ii) v akom rozsahu budú realizované. Ďalším dôvodom, pre ktorý považujeme podanú žalobu za nedôvodnú súvisí s povahou uplatňovaného nároku, ktorý zákon vymedzuje ako „primerané“ zadosťučinenie. Na možnosť uplatňovania tohto nároku mimo účelu právnej úpravy poukazuje vo svojom rozhodnutí sp. zn. 14Co/91/2012 Krajský súd v Prešove. Súvislosť tohto záveru s týmto konaním súvisí predovšetkým s tým, či žalobná požiadavka predstavuje nielen uplatnenie existujúceho nároku, ale či je primeraná. Tvrdíme, že vzhľadom na uplatnenie nároku na finančné zadosťučinenie v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/178/2016 je žalobou požadovaný nárok neprimeraný a mimo účelu právnej úpravy. Žalobca na súde už uplatnil nárok na finančné zadosťučinenie v súvislosti s uzatváraním zmluvného vzťahu pod. č. XXXXXXXXXXXX. V tam podanej žalobe rovnako tvrdil, že ide o uplatňovanie satisfakcie za porušenie spotrebiteľských práv, keď svoje práva musel brániť v súdnom konaní, podaním žaloby. V rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/3/2015 sa uvádza, že primerané finančné zadosťučinenie sa má chápať ako odmena spotrebiteľovi za to, že sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom. Uvedeným konštatovaním sa vymedzuje, že účel primeraného finančného zadosťučinenia súvisí s iniciovaním vlastného postupu k ochrane svojich práv. To, či spotrebiteľ tak urobí jednou alebo viacerými žalobami však neznamená, že nárok na finančné zadosťučinenie by mal vzniknúť v rozsahu rovnajúcom sa násobku počtu podaných žalôb.

4. Na nariadenom pojednávaní vykonal súd dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis vrátane pripojeného spisu sp. zn. 17C/178/2016 a zistil tento skutkový stav: V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17C/178/2016 si žalobca úspešne uplatnil voči žalovanému nárok na finančné zadosťučinenie vo výške 150,- eur na tom skutkovom základe, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11C/6/2014 si voči žalovanému úspešne uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 209,30 eur a úspešný bol aj s návrhom na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Rozsudok OS Prešov bol potvrdený rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 20Co/111/2014. Súdny dospel k záveru, že zmluva o úvere uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom pod č. XXXXXXXXXXXX je bezúročná a bez poplatkov a sumu zaplattenú žalobcom (dlžníkom) nad poskytnutú istinu je žalovaný (veriteľ) povinný vrátiť. Rozsudkom OS Prešov sp. zn. 11C/6/2014 bolo rozhodnuté dňa 11.4.2014 a právoplatnosť nadobudol dňom 23.7.2015. Napriek vyššie uvedenému však žalobca listom zo dňa 16.6.2015 vyzval zamestnávateľa žalobcu na vykonanie zrážok zo mzdy vo výške 538,53 eur, ako nesplatenej časti úveru zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX. Z uvedeného dôvodu sa žalobca musel v konaní vedenom na OS Prešov pod sp. zn. 14C/315/2015 domáhať zdržania sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaným a v tomto konaní bo úspešný. Súd dospel k záverom žalobcom citovaným v žalobe.

5. Vo vzťahu k ust. § 3 ods. 5 posledná veta zák. č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo i len prívodiť ujmu spotrebiteľovi. V prejednávanej veci možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré mohlo spôsobiť priamu finančnú ujmu spotrebiteľovi vo výške 583,53 eur. Pri výklade § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že jeho súčasné znenie zakladá nárok na finančné zadostučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, že by sa vyžadovala, čo i len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadostučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na argumentáciu žalovaného, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadostučinenie je dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak.“ Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku neustanovuje a naopak dovŕšuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadostučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Procesný súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Ak má mať primerané finančné zadostučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadostučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu napr. až do vydania bezdôvodného obohatenia dodávateľom, bola spôsobená. Pokiaľ ide o znenie relevantného § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa: „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi“, má súd za to, že nie je viazaný doslovným znením zákona a výklad podaný žalovaným nie je správny. Doslovne znenie síce jazykovým výkladom zvädza k tomu, že porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi sa musí udiť kumulatívne z dôvodu použitia zlučovacej spojky „a“ ale iba jazykový výklad však k správnejmu výkladu právnej normy nestačí. Procesný súd má teda za to, že cieľom zákonodarcu nebolo obmedziť počet prípadov pri ktorých sa spotrebiteľ môže domáhať primeraného finančného zadostučinenia práve naopak a preto je v citovanej právnej norme spojku „a“ potrebné vykladať vo význame „alebo“. Súd považuje za potrebné zdôrazniť vzhľadom k námietkam žalovaného, že z jeho strany išlo o úmyselné konanie so snahou neoprávnene sa obohatiť. Žalovaný v čase urobenia výzvy na plnenie zamestnávateľovi žalobcu mal k dispozícii rozsudok súdu prvej inštancie o tom, že žalobca už nie je nič dlžný a dlžníkom je naopak žalovaný a v uvedenom čase už bol vyhlásený aj potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. V prejednávanej veci by tak súd priznal primerané finančné zadostučinenie aj v sume vyššej ako 538,53 eur, nebyť viazanosti návrhom žalobcu. Žalovaný tak požadoval plnenie z neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy, navyše so snahou uviesť zamestnávateľa žalobcu do omylu ohľadne vôbec existencie pohľadávky, čo je nepochybne nekalou obchodnou praktikou.

6. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP tak, že procesne úspešný žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd až po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

7. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 3 ods. 5, § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), h) CSP, ktoré odôvodnil nasledovne. Napádaný rozsudok sa žiadnym spôsobom nevyporiadal so zákonnými požiadavkami, ktoré sú vyžadované v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. pre vznik a priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie a súčasne ani s procesnou obranou žalovaného. Žalovaný v podanom vyjadrení k žalobe tvrdil, že v zmysle označeného zákonného ustanovenia môže nárok na finančné zadosťučinenie vzniknúť len v prípade, ak dôjde k rozhodnutiu o porušení ustanovenia určeného na ochranu spotrebiteľa právoplatným súdnym rozhodnutím. Zákon teda vyžaduje porušenie špecifického práva, a teda nepriznáva nárok na finančné zadosťučinenie vtedy, ak je žalobca úspešný v konaní na základe iného ustanovenia - napríklad všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré nie sú špecificky určené na ochranu spotrebiteľa. Z odôvodnenia napádaného rozsudku nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie vôbec týmto argumentom zaoberal alebo by odôvodnil, v čom na základe tvrdených skutočností bolo preukázané splnenie podmienky podľa hore citovaného ustanovenia. Ak by chcel zákonodarca priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie za každé porušenie spotrebiteľského práva, zakotvil by to priamo (za porušenie), a neviazal by ho na to, či sa spotrebiteľ úspešne (účelne) domáhal jeho ochrany na súde. Účelom uvedeného ustanovenia totiž bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní), primerané zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní, a nie primerané zadosťučinenie priamo za ich akékoľvek porušenie (bez ohľadu na ich uplatnenie v súdnom konaní). Poukazujeme na závery Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.6.12013, č.k. 20bdo/72/2012, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 311/07. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, a to nielen pokiaľ ide o základ priznaného nároku, ale a pokiaľ ide o jeho výšku. Napádaný rozsudok neobsahuje označenie žiadnej skutočnosti vyplývajúcej z vykonaného dokazovania alebo z jeho úvahy, ktorou by bola odôvodnená suma 200,- eur. Nedostatok odôvodnenia sumy primeraného finančného zadosťučinenia zásadným spôsobom odporuje zákonu. Nie je z neho zrejmé v čom je napríklad daná primeranosť. Z pojmu „primeranosť“ možno vyvodit', že súdu je daná možnosť a povinnosť postupovať individuálne, hodnotiť a posudzovať okolnosti konkrétneho zásahu, prípadne stanoviť ďalšie kritéria pre posúdenie každého prípadu. Z napádaného rozsudku nie je zrejmé ani označenie, ktoré právo spotrebiteľa bolo porušené v zmysle akého ustanovenia. Rozhodnutie vo veci 14C/315/2015 je založené na všeobecných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, nie ustanovení upravujúcich práva spotrebiteľa.

9. Odvolanie proti napadnutému rozsudku žalovaný preto podáva z uvedených dôvodov a navrhuje, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná právo na náhradu 100 % trov právneho zastúpenia v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalovaný si uplatňuje nárok na náhradu trov za odvolacie konanie a trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní, a to v plnom rozsahu.

10. Na základe doručenej výzvy súdu prvej inštancie sa žalobca k podanému odvolaniu žalovaného nevyjadril.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 378 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, o neexistencii podmienok pre potvrdenie, ale ani pre zrušenie napadnutého rozsudku, preto ho zmenil.

12. Z dokazovania vykonaného v priebehu celého konania odvolací súd zistil, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/315/2015 bol žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný a súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.7.2011 k Zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.7.2011 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným. Následne sa žalobca žalobou doručenou súdu dňa 31.1.2019 domáhal voči žalovanému zaplatať primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 538,53 eur. Uviedol, že žalovaný mu na základe Zmluvy o revolvingovom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 27.7.2011 (ďalej len „úverová zmluva“) mal poskytnúť úver vo výške 390,- eur, avšak v skutočnosti mu bol poskytnutý úver vo výške 334,10 eur. Podľa úverovej zmluvy mal žalovanému zaplatiť celkovo 877,80 eur. Žalovaný listom zo dňa 19.6.2015 požiadal jeho

zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy v celkovej výške 538,53 eur, a to aj napriek tomu, že ho už v tom čase Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 11C/6/20144 zo dňa 11.4.2014 zaviazal vydať mu bezdôvodné obohatenie vo výške 209,30 eur, z tejto úverovej zmluvy. Primerané finančné zadostučinenie si preto uplatňuje vo výške 538,53 eur, čo zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor, formou zrážok z jeho mzdy obohatiť.

13. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný právny význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľom je daný základ pre priznanie finančného zadostučinenia.

15. Žalobca bol ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojich práv spotrebiteľa v konaní 14C/315/2015 úspešný, bezpochyby právo na zadostučinenie má, nakoľko tento, nie iný výklad znenie zákona umožňuje. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Všeobecnou právnou zásadou vlastnou európskej právnej kultúre je princíp primeranosti, ktorý zvolil zákonodarca aj vo vzťahu k zadostučineniu, na ktoré má mať nárok spotrebiteľ úspešne sa domáhajúci ochrany svojho práva spotrebiteľa, je preto na súde, ktorý je orgánom s právomocou právnou normu vyložiť a poskytnúť ochranu subjektívnemu právu, vyhodnotiť v konkrétnych súvislostiach primeranosť požiadavky spotrebiteľa.

16. Žaloba je, čo sa obsahu týka, úkonom, ktorým žalujúca strana vymedzuje subjekty, predmet a obsah žalobou začatého konania. Právom žalujúceho je, vyplýva to z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde. Žalobou môže uplatniť skutočnosti, ktorým hmotné právo prisudzuje právny význam. To, či bude v spore úspešným, závisí od toho, či sa logická štruktúra príčin a následkov, ktoré on sám pokladá za skutkový dôvod svojho nároku, zhoduje so štruktúrou príčin a následkov, ktoré upravuje zákon, a od toho, či tvrdené skutočnosti preukáže.

17. Právne zastúpeným žalobcom bola na súd podaná žaloba, v ktorej stroho opísal skutočnosti preukazujúce dôvodnosť základu nároku v zmysle existencie právoplatného rozhodnutia súdu, z dôvodov ktorého vyplýva, že sa domáhal určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok s odkazom na zákonné ustanovenie upravujúce právo spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie, funkcie zadostučinenia, bez bližšieho zdôvodnenia výšky žiadaného zadostučinenia s výnimkou toho dôvodu, že žiadaná suma má byť v takej výške, o ktorú sa žalovaný snažil bezdôvodne obohatiť. Na tomto zdôvodnení uplatneného nároku žalobca zotrval v priebehu celého konania.

18. Pojem „spotrebiteľ“ má objektívnu povahu a nezávisí od konkrétnych vedomostí, ktoré môže mať dotknutá osoba, alebo od informácií, ktoré táto osoba skutočne má k dispozícii (Súdny dvor Európskej únie z 3.9.2015, Costea C-110/14).

19. V zmysle § 7 ods. 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa sa za nekalú prax považuje taká obchodná prax, ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane, alebo ktorému je adresovaná. Vychádzajúc z tejto zákonnej úpravy, aj slovenský zákonodarca prevzal medzi zákonné pojmy pojem uvedený v bode 18 preambuly Smernice EP a Rady 2005/29/ES z 11.5.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, v ktorom je stanovené, že „v súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov, ako ho vykladal Súdny dvor“. (Súdny dvor Európskej únie sa vymedzením priemerného spotrebiteľa zaoberal už v rozhodnutí z 10.11.1982 Walter Rau Lebensmittelwerke proti De Smedt PVBA (C-261/81) kde uviedol, že od spotrebiteľa sa vyžaduje určité kontrolné úsilie, aby zistil, aký tovar vlastne kupuje.)

20. Žalobca mal v právnom vzťahu zo zmluvy, ktorú so žalovaným uzatvoril, objektívne status spotrebiteľa. V osobitnom konaní žalobca uplatňoval porušenie svojho práva spotrebiteľa, základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie bol tým daný, rozhodujúcim bolo posúdiť v akej výške.

21. Zadosťučinenie je slovo prevzaté z latinského výrazu satisfactio, v ktorom „satis“ znamená „dosť“ a „facere“ znamená „činiť“ (podľa Stručného etymologického slovníka slovenčiny „činiť“ znamená konať, robiť, urobiť, t.j. urobiť za dosť). V právnej teórii základ dania zadosť spočíva vo vyrovnaní pomerov, ktoré boli narušené, a ktoré je nutné opätovne uviesť do rovnováhy, nie len reštitučným, obnovovacím nárokom. Zadosťučinenie je tak nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatenie, keďže zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. má byť finančné a každé zaplatenie predstavuje finančný úbytok v aktívach osoby, voči ktorej nárok smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages (t.j. náhrady škody plniacej represívnu funkciu - voľný preklad odvolacieho súdu) nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu. Tento typ náhrady je typický pre angloamerický typ právnej kultúry (common law), český aj slovenský právny systém je však iným, je kontinentálnym systémom.

22. Vychádzajúc z predpokladov uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, v konkrétnom súdenom prípade neboli tvrdené a z dôkazov ani nevyplývali, žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie zadosťučinenia vo výške, akú za primeranú mal žalobca, alebo vo výške, akú za primeranú mal súd prvej inštancie. Kritériom kvantifikácie by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Žalobca k týmto exemplifikatívne uvedeným okolnostiam porušenia práva okrem informácie o tom, že žalovaný listom zo dňa 19.6.2015 požiadal jeho zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy v celkovej výške 538,53 eur, a to aj napriek tomu, že ho už v tom čase Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 11C/6/20144 zo dňa 11.4.2014 zaviazal vydať mu bezdôvodné obohatenie vo výške 209,30 eur, z tejto úverovej zmluvy, iné skutočnosti neuviedol. Za okolnosť, na ktorú bolo potrebné podľa odvolacieho súdu prihliadnúť bola informácia o tom, že žalovaný chcel realizovať zrážky zo mzdy aj napriek tomu, že ho už v tom čase Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 11C/6/20144 zo dňa 11.4.2014 zaviazal vydať mu bezdôvodné obohatenie vo výške 209,30 eur, z tejto úverovej zmluvy.

23. Za tejto situácie kritériu primeranosti finančného zadosťučinenia, proporcionality, nemohla podľa odvolacieho súdu zodpovedať čiastka, ktorú mu súd prvej inštancie priznal ako finančné zadosťučinenie, čo zakladalo dôvod, aby odvolací súd do úvahy súdu prvej inštancie o výške zadosťučinenia zasiahol. Súdom priznané finančné zadosťučinenie 538,53 eur nebolo v konkrétnych skutkových okolnostiach žalobcom preukázané, argumentačne nebolo podložené ani súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 385 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 100,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Suma 100,- eur je po celkovom zhodnotení veci pri neexistencii tvrdenia žiadnych významných skutočností sumou postačujúcou, je primeraným finančným zadosťučinením žalobcovi.

24. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1, 2, podľa § 255 ods. 1 CSP. Predmetom konania bol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, výška ktorého závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalobcu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobkyňa bola v konaní, čo sa týka základu nároku, plne úspešná, a to tak čo sa týka prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania, preto odvolací súd priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).